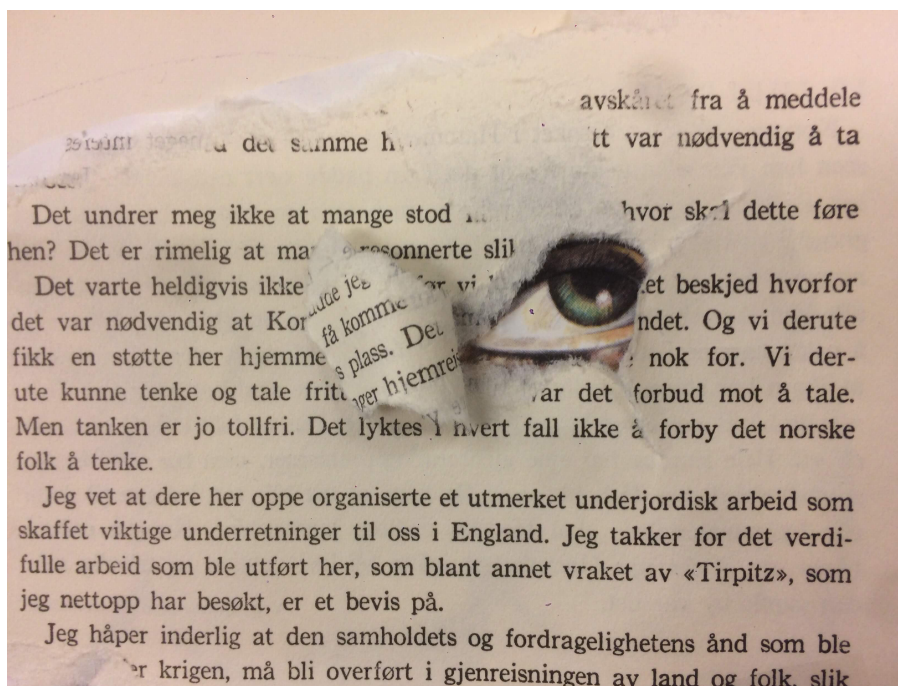

Lærerveiledning LES KUNST

Kunst er et uttrykk, basert på en undersøkelse. Kunst kan være en måte å bearbeide ideer på, både sine egne eller andres. Som publikum og utøver kan kunst gi en opplevelse av alternative vinklinger, og er derfor en mulighet for å få et utvidet perspektiv på noe, å se noe mer eller noe annet.

I LES KUNST inviteres elevene på verksted i Kristiansand Kunsthall for å skape sin egen undersøkelse av et gitt tema, i bokformat. Det er faglærer, gjerne i samarbeid med elevene, som bestemmer tema for bearbeidelse. Dette kan være et aktuelt emne som klassen arbeider med eller skal gjennom på læreplanen, eller en sak som opptar klassen av andre grunner.

Det vil være to formidlere til stede som veileder elevene underveis. Billedkunstner Sandra Norrbom og kunstformidler Linda Myklebust som har faglig ansvar.

Bilde fra boken til Zarah Karlsen, verkstedsdeltaker på LES KUNST våren 2018

FORBEREDELSE

Læreren sender klassens tema til formidler på LES KUNST en uke i forkant, som godkjenner og bekrefter før besøket. Elevene må ha gjennomgått tematikken før de kommer til Kunsthallen. I utgangspunktet kan tematikken hentes fra alle fag eller områder; alt fra et emne innenfor historie og samfunnsfag, religion og etikk, språk, fysikk, politikk, gymteori, eller en aktuell nyhetssak, til diktanalyse, grammatikk, perspektivlære, eller et matematisk problem.

FORMIDLINGSOPPLEGG

Verkstedet varer i tre skoletimer. Klassen kommer til kunsthallen og får først en kort presentasjon av et utvalg kunstbøker, som er utarbeidet som undersøkelser over ulike tema. Formidler fokuserer på variasjon over tema og måter å formidle på, og legger vekt på ulike måter de forskjellige kunstnerne presenterer et narrativ i formatet. Vi kikker også sammen inn i den aktuelle utstillingen på kunsthallen, en gruppeutstilling med kunstnere som jobber i grenselandet mellom kunst og litteratur. Formidler vil ikke gi en tradisjonell omvisning, men forklarer konseptet med utstillingen, og elevene oppfordres til å sjekke den ut på egen hånd på et tidspunkt de trenger en pause med inspirasjon i løpet av verkstedet.

Hver elev blir tildelt en skissebok. Skanner/kopimaskin/printer og tegne- og kuttesaker ligger framme. Elevene blir oppfordret til å benytte seg av bibliotekets ressurser, både for inspirasjon og materiale. Det blir vist til avdelingen(e) i biblioteket hvor man kan finne litteratur rundt den aktuelle tematikken. I noen tilfeller kan det være aktuelt at elevene tar med seg fagbøkene sine som inspirasjon, men dette kommer an på hvilket tema som er valgt. Elevene kan også bruke kamera på egen telefon for fotografering og utarbeidelse av materiale.

Bilde fra arbeidet til Hanna Åkset Hodzic, verkstedsdeltaker på LES KUNST våren 2018

Det er opp til den enkelte elev å finne sitt eget uttrykk. I utgangspunktet gis det frihet til å jobbe svært variert; for eksempel som tegneserie, ren skrift, collage, eller abstraherte, monokrome tegninger over sidene. Elevene kan jobbe med iscenesettelse, både gjennom fotografi eller som animasjon av kopierte elementer fra fagbøker. Uttrykket kan gjenspeile frustrasjon over tematikken, eller være et makroblikk hvor bare en liten detalj av helheten presenteres. Elevene står fritt fram til å uttrykke assosiasjoner eller å dekonstruere tema, gjennom å tillegge eller kutte og sette sammen elementer som vrir på innholdet. Resultatet skal ikke være en faglig redegjørelse, men en skissert undersøkelse over, eller alternative vinklinger av tema.

Om det blir tid tar vi en felles gjennomgang av dagens arbeider i klassen hvor hver elev kort presenterer sin bok. Arbeidene blir også dokumentert som filmsnutter av hver bok som blas gjennom side for side. Disse blir publisert i LES KUNST sin youtubekanal (dette er frivillig og hver elev godkjenner at deres bok kan publiseres).

Det er viktig at besøket på kunsthallen og elevenes arbeider ikke blir benyttet i vurderingssammenheng av faglærer. Prosjektet skal være en bearbeidelse av tematikk for en alternativ vinkling og opplevelse, og ha en egen verdi utover fagplanen. Bøkene elevene lager kan likevel tas med tilbake til skolen og benyttes i videre undervisning.

FORMÅL

Å jobbe i grenselandet mellom litteratur og billedkunst er en verdifull øvelse for elevene i å behandle den visuelle kunsten som fortellende. Ved å sette visuelle uttrykk sammen etter hverandre, i et medium som tradisjonelt leses ved å bla seg igjennom boken, gjør at man både reflekterer over språket i det visuelle og boken som et dramaturgisk grep. Dette både i prosessen ved å lage egne bøker og bearbeide andres ideer formidlet gjennom bokformatet.

Bilde fra boken til Maria Evensen, verkstedsdeltaker på LES KUNST våren 2018

DKS produksjonen LES KUNST ønsker å tilby en alternativ bearbeidning av elementer i fagplanen for elevene. Dette med mål om å gi et økt engasjement og forståelse av tematikken basert på hver enkelt elevs eget valgte uttrykk. Samtidig skal elevene oppleve muligheter kunstuttrykket gir, og se relevansen og bredden av kunst som uttrykk gjennom sine egne og medelevers arbeider. LES KUNST ønsker å vise til verdien av alternativ fagundervisning og muligheter for å benytte et kunstuttrykk som et tillegg til tradisjonell undervisning, i alle fag.

FORANKRING I LÆREPLANEN

Siden tema for bearbeidelse er åpent kan LES KUNST potensielt falle inn under alle deler av læreplanen. Det vil være opp til faglærer å forankre elevbesøket i læreplanen der hvor hun/han ser det hensiktsmessig.

Likevel er det flere punkter i den generelle delen av læreplanen for grunn- og videregående skole som er treffende for opplegget.

I kapitlet *Det skapende menneske* står det blant annet at:

«Derfor må opplæringa trene blikket og øve sansen for opplevingssidene ved alle fag: at naturen har sine lover, men også sin venleik og stordom; at kunstnarar kan prøve å fange og tolke han; at gode idear kan vekke sterke kjensler og at innsikter kan givast vakker form, anten det er ved språkleg drakt eller ved oppstilling av ein formel».

«...kreativitet føreset også læring: at ein kjenner element som kan kombinerast på nye måtar, og har innarbeidd nye tamar og teknikkar til å verkeleggjere det ein kan førestelle seg eller fabulere over. Reell kunnskap kan brukast til å stimulere både draum, fantasi og leik - og evne til å oppdage felles mønster på ulike område».

«...Utdanninga må finne den vanskelege balansen mellom respekt for etablert kunnskap og den kritiske haldning som er nødvendig for å ny kunnskap og for å kunne ordne kunnskap på nye måtar».

I kapitlet *Det arbeidende menneske* står det at:

«Opplæringa må tilpassast slik at barn og unge får smaken på den oppdagargleda som kan finnast i ny tæme, praktisk arbeid, forskning eller kunst. Læring og oppleving må sveisast saman».

Og i kapitlet om *Det integrerte mennesket* står det at:

«...å skape respekt for kjensgjerningar og sakleg argumentasjon og øve opp kritisk sans til å gå laus på gjengs tenking, innarbeidd førestellingar og eksisterande ordningar.

«...å opne sansane for dei mønster som har festna seg som tradisjonar, i alt frå musikk til byggekunst - og fantasi til å tenkje nytt og evne til å bryte opp».

OM VEILEDERNE

Billedkunstner Sandra Norrbin (f. 1976) er utdannet ved Kunstakademiet i Trondheim og bor og arbeider i Kristiansand. Hun jobber i sine installasjoner og tegninger med kontraster som kontroll/kollaps, oppbygging/nedbryting, det åpne/det lukkede. Hun er kjent for sitt monumentale formspråk og for å bruke lett gjenkjennelige materialer i uventede skalaer og omgivelser. Hun presser ofte materialet til den ytterste grensen.

Prosjektleder Linda Myklebust (f. 1982) er utdannet kunsthistoriker ved universitetet i Bergen og har jobbet flere år som kunstformidler, både ved Stavanger Kunstmuseum, Astrup Fearnley Museet og Fotogalleriet, samt som faglærer ved skolene Nordisk Institutt for Scene og Studio (NISS) og Oslo fotokunstscole. Hun har bred erfaring fra samarbeide med Den kulturelle skolesekken, fra både Fotogalleriet, Stavanger kunstmuseum, Astrup Fearnley Museet og som koordinator for billedkunstner Eivind Lentz i hans DKS produksjon Se(e) Me(g). Hun har også erfaring som lærer og veileder for kunstnere under utdanning.